

SEPA GAAT OM KNOPEN DOORHAKKEN

Bij de invoering van SEPA gaat het niet om het aan elkaar knopen van de verschillende nationale betaalomgevingen, maar om het tot stand brengen van een geheel nieuwe Europese betaalmarkt. Deze copernicaanse omwenteling leidt tot ingrijpende veranderingen in de bestaande businessmodellen van de huidige aanbieders van betaaldiensten, met name de banken en payment processors.

Deze veranderingen bieden zeker ook nieuwe kansen. Zaak is alleen om een gefocuste visie te ontwikkelen en strategische knopen door te hakken. De tijd begint te dringen.

Op dit moment lopen in ieder geval twee categorieën spelers zich warm voor de start van SEPA: banken, met daarachter hun klanten die in de eurozone actief zijn, en Europese payment processors. Circa achtduizend Europese banken bereiden zich voor op het aanbieden van giraal betalingsverkeer volgens de SEPA-richtlijnen. Zij doen dat intern en in samenwerking met hun huidige payment processor, die het centrum vormt van een payment community. Vele banken dienen nog te besluiten tot welke community zij straks willen behoren. Een belangrijke keuze, omdat dit onderdeel is van de veel verder reikende beslissing welke positie zij op de toekomstige Europese betaalmarkt willen innemen.

Michael Steinbach

Streven naar schaalgrootte

Tweede categorie is die van de Europese payment processors, waarbinnen een ingrijpende consolidatieslag gaande is. Algemeen wordt aangenomen dat alleen die payment processors zullen overleven die jaarlijks minimaal tien miljard betalingen verwerken. Sommige proberen dat te realiseren door autonome groei. Andere, zoals Equens, kiezen daarnaast ook voor een strategie gebaseerd op fusies en/of internationale samenwerking. Schaalvergroting is nodig om tegen lage kosten te kunnen blijven opereren en om de benodigde investeringen in technologische vernieuwing te kunnen opbrengen.

Zo heeft Equens, zelf ontstaan uit een fusie, de intentie om de krachten te bundelen met Seceti – onderdeel van de Italiaanse ICBPI Groep – met de bedoeling een nieuwe

MICHAEL STEINBACH

onderneming op te zetten onder de naam Equens Italia. Dit brengt het totale processing volume op 8,7 miljard girale transacties en op drie miljard toonbankbetalingen en geldopnames. Hiermee is de combinatie de grootste Europese payment processor.

Equens hanteert een expliciete internationale groei-strategie, met als basis technologisch geavanceerde, toekomstvaste dienstverlening en een duidelijke focus op de behoeften van de markt. Hiermee zijn in het recente verleden grote klanten aangetrokken voor het verwerken van SEPA-transacties, waaronder Fortis, de Finse OP Bank Group, de Belgische KBC Bank en Citigroup. Daarnaast worden de mogelijkheden van schaalvergroting door SEPA-betaaldiensten aan te bieden aan nieuwe segmenten, zoals de petrol markt, onderzocht. Oliemaatschappijen en andere spelers in deze markt zouden hun SEPA-betalingsverkeer kunnen centraliseren en kunnen uitbesteden, zodat zij op een kostenefficiënte manier profiteren van de technologische en schaalvoordelen die Equens nu al biedt.

Europese clearing & settlement

Zoals gezegd, gaat SEPA met de invoering van de Credit Transfer op 28 januari definitief van start. De benodigde harmoniseringsrichtlijnen, protocollen en systeemontwerpen zijn klaar of nagenoeg afgerond. Maar voordat SEPA daadwerkelijk gerealiseerd is, dienen de verschillende marktpartijen met elkaar nog een aantal praktische zaken op te lossen. Een van de meest essentiële is de beschikbaarheid van een Europees clearing & settlement mechanisme. Met name de totstandkoming hiervan zal het bewijs leveren of de nationale partijen werkelijk bereid zijn

om SEPA te laten evolueren tot waarvoor het bedoeld is: een Europese betaalomgeving, in plaats van slechts een koppeling van de nationale betaalomgevingen. Het zal echter nog wel enkele jaren duren voordat dit stadium is bereikt.

Op het gebied van clearing & settlement zijn twee ontwikkelingen gaande. De eerste is het opzetten van een Europees Automated Clearing House, oftewel PEACH. Uit het oogpunt van techniek, risico en concurrentie is het echter onhaalbaar en onwenselijk dat alle transacties tussen alle 8.000 Europese banken uitsluitend via deze ene PEACH lopen. Daarom is met de European Automated Clearing House Association (EACHA) een tweede spoor ingezet. Daarbij kunnen de verschillende Europese ACH's naast elkaar en volgens dezelfde standaarden voor interoperabiliteit functioneren. Afgelopen augustus is een belangrijke stap voorwaarts gezet door het autoriseren van de 'Technical Interoperability Framework for SEPA-compliant Giro Payments Processing'. Dit framework is de basis voor bilaterale overeenkomsten over interoperabiliteit tussen banken en de deelnemende ACH's.

Op Sibos maakten Equens, Iberpay, Seceti, STET en VocaLINK bekend dat zij girale SEPA betalingen zullen gaan uitwisselen conform dit framework. Een belangrijke stap, aangezien deze partijen gezamenlijk achttien miljard girale betalingen en incasso's verwerkten. In oktober hebben Equens en het Spaanse Iberpay hiertoe als eerste een bilaterale overeenkomst getekend. Hiermee zijn de aangesloten banken van beide processors verzekerd van een snelle, kostenefficiënte en veilige methode voor de onderlinge uitwisseling van betalingen. De overige ACH's zullen dit initiatief volgen.

Voordelen voor banken

Banken krijgen hierdoor de vrije keuze via welke community zij hun transacties willen laten lopen. Dit is gunstig in een tijd waarin de grenzen tussen communities vervagen door internationale bankenfusies. Ook kunnen banken nu kiezen voor clearing & settlement binnen die community die voldoet aan hun eisen op het gebied van snelheid, productspecificaties en kosten. En – niet onbelangrijk – die route die het kapitaalbeslag op hun betalingsverkeer minimaliseert. Op het moment dat het centrale clearingsysteem tussen de nationale centrale banken operationeel wordt, zal ook het traditionele systeem van correspondent banking langzaam maar zeker overbodig worden.

Natuurlijk vergt de invoering van SEPA veel inspanning van alle betrokkenen. Voor de payment processors die momenteel in Europa actief zijn, breekt nog een periode van consolidatie aan die voor de meeste zal leiden tot verlies van zelfstandigheid of zelfs tot opheffing. Uiteindelijk zullen drie tot vijf grote partijen de markt gaan aanvoeren. Degenen die uiteindelijk van deze ontwikkelingen zullen profiteren, zijn die banken die tijdig weloverwogen en gefocuste strategische keuzes hebben gemaakt. Zij krijgen de keuze uit communities en payment processors die de technologie en het kosten-niveau bieden waarmee zij onderscheidende posities op de Europese betaalmarkt kunnen innemen. Vanuit Equens zullen wij er in elk geval alles aan doen om in deze behoefte te voorzien. •

Michael Steinbach is Chairman van the Board of Directors Equens